

Boden-ANAN

medlemsblad för

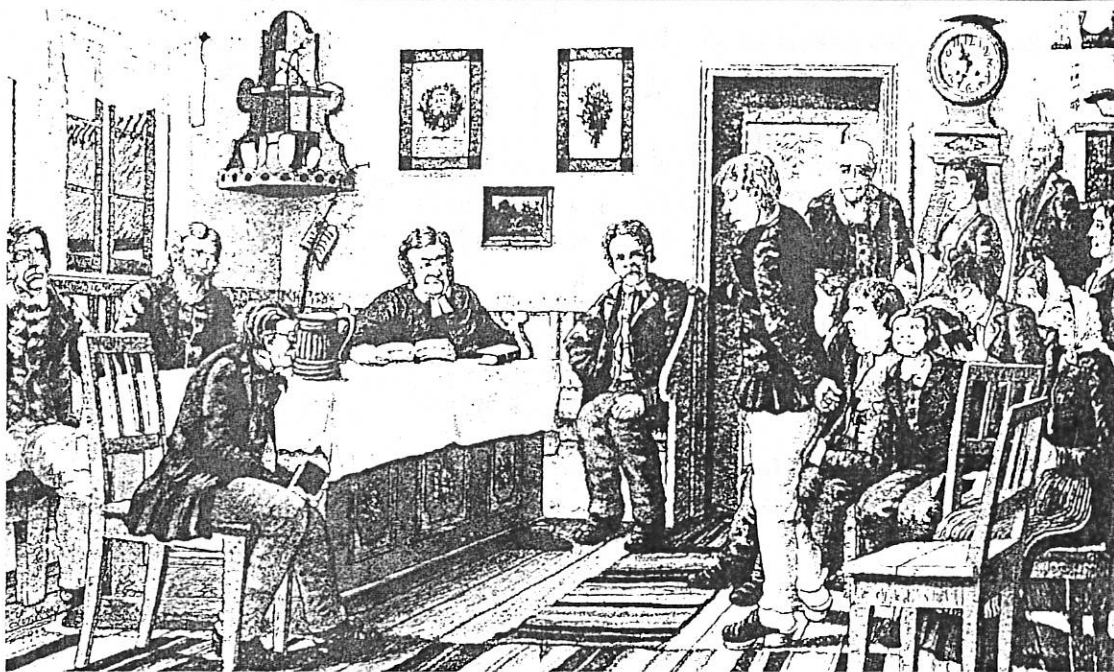
Boden
Öberluleå
Forskar Förening

Nr 4

Årgång 7

November 1998

Frans Lindbergs målning

Husförhör kallas de förhör i kristna lärans hufvudstycken, hvilka Sveriges prästerskap, enligt 1686 års kyrkolag, årligen rotevis skall hålla med församlingens medlemmar. Efter reformationen vann sig församlingslärarna om att bland menigheten sprida nödig kunskap om den lutherska kyrkans grundläror. Ett af deras förnämsta medel härtill var att låta församlingsmedlemmarna från ungdomen inöfva Luthers lilla katekes. Öfver denna hölls predikningar fredagar och söndagar. Med dessa predikningar förenades katekesförhör, till hvilka för hvarje kyrkodag vissa hushåll eller "byalag" kallades. Sedermera ändrades detta därhän, att prästen skulle besöka de olika distrikten eller byarna inom församlingen för att där hålla förhör. Sålunda uppkommo husförhören. Redan 1596 beslöt Uppsala domkapitel, att kyrkoherdarna på grund av församlingarnas okunnighet skulle "visitera kring om hela landet, hvar i sin socken". Sedan denna ordning främjats av flera biskopar, däribland den bekante Laurentius Paulinus Gothus, fick den stöd af kyrkolagen 1686. Konventikelplakatet af 1726 inskräppte ytterligare föreskrifter om

husförhören. De forna "husförhörsböckerna", som prästerskapet var skyldigt att föra och i hvilka äfven anteckningar infördes om beivrande af husförhören, äro sedan 1894 ersatta af s.k. församlingsböcker. Den sedan 1765 gällande förordningen om plikt och straff för dem, som försummade husförhören, är sedan 1888 upphäfd. Sedan folkundervisningen hunnit sin nuvarande utveckling, ha husförhören ej längre sin forna betydelse som kontroll af folkets läskunnighet o.s.v., men kunna, då de bereda tillfälle till själavårdande samtal mellan prästen och församlingsmedlemmarna, ännu fylla en viktig uppgift i den kristliga folkuppfostrans tjänst. I sammanhang med husförhören brukade man, i synnerhet på landet, där de fleste deltagarna voro långväga, tillstålla gästabud. Men emedan dessa, mer än nyttigt var, drogo tankarna från husförhörets egentliga ändamål, utfärdades (k. förordn. 18 jan. 1743 § 2) formligt förbud mot dylika gästabuds hållande vid husförhören.

Styrelse och övriga funktionärer för Boden Överluleå ForskarFörening

Föreningens adress: c/o Sandberg, Kålrotsvägen 11, 961 47 BODEN

Postgiro: 157 58 - 6

Tel till forskarrummet i Råbäcksgården: 0921 - 504 13

Ordförande	Björn Fredriksson	Nipvägen 18	961 44 Boden	tel 0921 - 653 15
		e-mail: bjorn.fredriksson@nwc.bd.se		
V. ordförande	Kristina Öhman	Prinsgatan 25	961 31 Boden	tel 0921 - 159 79
Kassör	Barbro Lampinen	Unbyn 290	961 93 Boden	tel 0921 - 48 00 21
Sekreterare	Ewa Sandberg	Kålrotsvägen 11	961 47 Boden	tel 0921 - 722 74
Ledamot	Constance Rutberg	Svartbyväg. 10 D	961 37 Boden	tel 0921 - 163 11
Styrelsesuppleanter	Ulf Andersson	Kårgatan 4	961 33 Boden	tel 0921 - 183 31
	Ebba Loräng	Kungsgatan 14 A	961 31 Boden	tel 0921 - 132 40
Valberedning	Linnéa Westerberg	Buddbyvägen 41	961 42 Boden	tel 0921 - 600 75
	Valdemar Gustavsson	Hermelinsgat. 25	961 74 Boden	tel 0921 - 144 51
	Anna-Maria Perzon	Karetvägen 24	961 42 Boden	tel 0921 - 533 33
Revisorer	Carl-Lennart Perzon	Karetvägen 24	961 42 Boden	tel 0921 - 533 33
	Sixten Sandberg	Österby 950	961 95 Boden	tel 0928 - 401 32
Revisorsuppleanter	Brita Lundman	Domarvägen 17	961 39 Boden	tel 0921 - 138 79
	Herman Wahlberg	Kyrkgatan 18	961 34 Boden	tel 0921 - 109 42
Redaktion för medlemsbladet:				
Ansvarig utgivare	Ewa Sandberg	Kålrotsvägen 11	961 47 Boden	tel 0921 - 722 74
	Eila Fredriksson	Nipvägen 18	961 44 Boden	tel 0921 - 653 15
Bildansvarig	Rohland Öhman	Prinsgatan 25	961 31 Boden	tel 0921 - 159 79
Kontaktperson i datafrågor: e-mail: gglas@kvarngatan17.pp.se				
	Gunnar Glaas	Kungsgatan 38	961 64 Boden	

INNEHÅLL

Sid 3	Skvallerspalt, Föreningsmöte, Renskrivningsprojektet, Öppet hus
Sid 4 -7	Ofärd över nordanlandet
Sid 7	Besöksstatistik
Sid 8	Mängdrabatt, Nya mikrokort, Studiecirklar, ÖNFF-träffen
Sid 9 - 10	Riksstämman
Sid 10 - 11	Anmodern Karin Hansdotter
Sid 12 - 13	En rustmästare minns
Sid 14	Tack, Tavla, Nytt i hyllan, Besöksstatistik, Nya medlemmar, Adressändringar
Sid 15	Roligaste historian, Efterlysningar
BILAGA: 2 korsord	

PLANERAD UTGIVNING

Medlemsbladet planeras komma ut vecka 7.
Manusstopp 29 januari 1999.
Vecka 18, manusstopp 16 april 1999.

KODKORT och NYCKEL

Kodkort till ytterdörren och nyckel till kammaren finns att köpa på Råbäcksgården.

Kodkort kostar 50 kronor och nyckel 80 kronor.
För att köpa dessa fordras att du är medlem i föreningen.

Kodkortet ger tillträde till lokalerna från kl 7.00 till 21.00 alla dagar i veckan.

Nyckeln ger tillträde till kammaren där vi förvarar våra samlingar.

Tag kontakt med någon i styrelsen om du är intresserad.

ADRESSÄNDRING

Om du ändrat adress, var vänlig meddela föreningen din nya. Vi får inte adressändringar från något register.

SKVÄLLERSPALTEN

Microkort: Nederluleå E:1 9/10

Dessa som för hwarjehanda grofwa lustar och missgerningar blifwit, efter Lag och Kongl. förordningar wederbörligen straffade.

År 1768

- den 24 Januari undergick Bonden Jacob Hinderson ifrån Säfwastbyn, hemlig skrift och aflösning för snatteri som efter Häradsrätten war honom ålagt.

- Samma dag undergick Jacob Erssons hustru Ingeborg i Gl.Staden uppen.skrift och aflösning för begången stöld å annans åker.

- Den 4 november undergick qwinsperson Caisa Dunder i Gl.Staden hemlig skrift och aflösning för andra gången begånget lönskaläge.

År 1769

Den 8 october undergick qwinsperson Margareta Hansdotter ifrån Måttsund hemlig skrift och aflösning, för begånget lönskaläge med drängen Anders Nilsson ifrån Gäddvik.

- den 22 october undergick unga drängen Anders Hansson ifrån Måttsund uppenbar skrift med aflösning för begången stöld.

- den 29 ejusdem undergick drängen Anders Nilsson i Gäddvik hemlig skrift, för lönskaläge med Margareta Hansdotter i Måttsund.

- den 12 november undergick qwinspersonen Sophia Hindricsdotter hemlig skrift och aflösning för begånget lönskaläge med Soldaten Lars Lång.

År 1770

Den 28 Januari undergick Bonden Hans Jönsson i Säfwastbyn, uppenbar kyrkoplukt för begången stöld.

- den 14 ejusdem undergick Per Perssons hustru i Säfwastbyn hemlig skrift och aflösning för det hon af wåda sitt barn, vid kyrko..... war examinerad.

Medlemsmöte

i
Robbgården
Söndagen den 29 november
kl. 15.00

Från dagordningen:
Beslut om nästa års medlemsavgift
Ev. resa till Ramsele
och
ev. resa till Spiken
Besökslotteri Fika

VÄLKOMMEN!

Renskrivningsprojektet

Renskrivningen av Överluleå fs. Bodens stad och Edefors fs. födelseböcker fortsätter.

Föreningen har nu fått en ny ALU-anställd, Inger Riström, som skall datorisera det renskrivna materialet. Men, vi behöver fortfarande Din hjälp, för det finns många år kvar att skriva. Eller, varför inte motläsa ett år av det redan renskrivna.

Du som vill göra en insats kan ta kontakt med personalen i lokalen eller till någon i styrelsen.

Väl mött i vår trevliga lokal!

OFÄRD ÖVER NORDANLANDET del V

- av Anders Sandström

I Västerbotten var förhållandena mycket svåra på 1710-talet. Det långa kriget och en rad svåra år med dåliga skörderesultat hade försatt västerbottningarna i ett tillstånd de ej skådat sedan de svåra åren på 1620-30-talet. Till detta kom också underhållet av den finska arméns 4.500 man och de cirka 8.000 civila flyktingarna från Finland och Ingermanland fr o m hösten 1714. Dessutom var risken för ryska infall i länet överhängande.

Hemmafronten i Västerbotten

Nyåret 1715 hade de sista finska trupperna retirerat från Österbotten, varpå ryska kosackstyrkor gjorde upprepade framstötar mot Torneå med omnejd. Den 7 mars drev dock en skara bönder under den åttioåreige landsmajoren Mårten Nyman dessa på flykten. Ryssarna återkom dock och eftersom de finska trupperna på grund av försörjningsläget var spridda över ett stort geografiskt område, så var det svårt att i tid kraftsamla och möte de snabba ryska framstötarna. Resultatet blev att Torneå och byarna i närheten utsattes för förnyade anfall.

När den finska armén i maj 1716 definitivt tågade söderut, var vår nuvarande gränsbygd avfolkad, plundrad och utbränd. Det finns uppgifter om att befolkningen flytt till andra socknar eller lappmarken och ibland rakt ut i skogen. Kvar till länets försvar lämnades endast delar av Österbottens infanteriregemente och Viborgs-Nylands kavalleriregemente, vilka var förlagda i trakten av Umeå. De mäktade dock inte uträtta mycket eftersom kavalleristerna endast hade tillgång till 25 användbara hästar och infanteristerna knappast kunde vistas utomhus p g a bris-

ten på kläder. De var dessutom inte i stånd att verkställa en längre marsch. Därmed var i stort sett hela nuvarande Norrbotten hänvisat till att försvara sig på egen hand.

Så skedde också och i december 1716 drev uppbådade bönder under landskapten Erik Birkenstein en skara kosacker på flykten. En fiendestyrka om 30-40 man lyckades emellertid ta sig förbi bondeposteringen i Torneå och anlände om aftonen den 8 december till Kalix. Här blev kaplanen Brunius ifrån Torneå avklädd och illa hanterad med rysk podogg, kaplanen Fabricius hustru i Kalix blev ihjälslagen, liksom tre bönder. Häradshövding Burman och hans hustru, kyrkoherden Hans Waltier och hans hustru lyckades dock rädda livet och den 9 december anlände de sistnämnda till Luleå socken och meddelade vad som var å färde.

I mitten av månaden, eller åtta dagar efter det första anfallet kom ett förnyat angrepp av ett femtiotal kosacker. Bönderna i Kalix socken hade då "fattat stånd" vid kyrkobordet och försvarade sig med bravur en hel dag. Kosackerna delade dock på sig i två grupper, varav den ena drog norrut mot Överkalix och den andra söderut mot Luleå, Piteå och Skellefteå.

I Överkalix hade man redan tidigare bortfört kyrkklockan och andra värdeföremål från kyrkan, men togs trots detta med överraskning den 19 december. Enbart i Svartbyn dödades 12 personer. De övriga åtta dödade var från Bränna, Hällan och Hedensbyn. I kyrkans död- och begravningsbok avslutas uppräknningen av de dödade på följande sätt: "Dessa 20 åfwanstående ähro efter Marteringh af fienden dels upbrände, dels genomstungne och dels ihjälfrusne, som skedde den 19 December åhr 1716 och begrofs alla den 13 Januarij och 24 Februarij 1717".

Stor var också den materiella förödelsen, av 17 gårdar i Svarstbyn hemsöktes 15 av ryssarna. I Grelsbyn brändes två gårdar och i Heden hemsöktes 6 gårdar av 9 befintliga. Även Vännäs och Kypasjärvi drabbades hårt av eld och förstörelse. Så också byarna längre ned efter älvdalen.

I Luleå socken var man sedan tidigare varnad av den från Kalix flyende kyrkoherden och uppbyggade folk till försvar vid sockenkyrkan. Dess värdeföremål hade man redan tidigare satt i säkerhet på annan ort. Kyrkans skrud, silver och annat hade man år 1714 fört till Harads och klockorna låg sedan 1715 nedgrävda i en bakke i Sunderbyn, den sedan dess s k "Klockbacken". Emellertid tog ryssarna vägen över Brändön och och Bensbyn till Luleå nya stad, dit man anlände på morgonen den 19 december. Staden plundrades på pengar och värdeföremål till ett värde av 100.000 daler och dessutom dödades ett tjugotal personer. Däribland tullnären som brändes levande, när han inte fort nog utlämnade tullmedlen.

På sin väg söderut rånade och dödade den ryska styrkan också rådmannen Abraham Ruth ifrån Luleå i Ersnäs by. Ett annat offer var den gamle bonden Olof Nilsson i Alvik, vilken blev "ihjälstucken af fienden emellan Ahlwyk och Skiären på vägen". När rövarskaran hunnit till Kinbäckes by, nåddes den av ett rykte att en svensk trupp var i antågande, varför man hastigt vände norrut. Vid Rosvik slog man läger och blev där under natten överfallen av ett stort antal Pitebönder, vilka drev ryssarna på flykten och återtog femtio lass rövad byte. Även denna gång undvek fiendeskarans bondeposteringen i Gammelstad och tog vägen över nystaden, där man lämnade ytterligare sex lass av det rövade godset. Till följd av sin brådska gav man sig ej tid att bränna staden, utan drog raskt vidare norrut över Hindersön.

Ytterligare en gång synes kosäckerna ha gått till angrepp, eftersom ett anfall mot Kalix omtalas i januari 1717. Det berättas dock att "dess vistelse var då här mycket kort".

Totalt kostade de ryska angreppen i december och januari ett hundratal dödade och nio bortrövade små pojkar från byarna Över- och Ytter-Morjärv, Börjelsbyn, Gammelgården, Rolfs och Ytterbyn. I ett brev från landshövdingen Jakob Grundel till kunglig majestät år 1722 anhöll föräldrarna om att dessa barn skulle eftersökas genom de ryska myndigheterna. Något resultat av denna begäran är dock inte känd, sannolikt uppslukades dessa krigets offer av de oändliga ryska vidderna. Notabelt är emellertid att en rysk desertör under kriget 1740-41 infann sig i Kalix och uppgav att han som spädbarn bortförts av ryssen "under förra kriget". Låt oss hoppas att han fick återförenas med sina anhöriga.

Henrik Magnus von Buddenbrock, 1685-1743, överste och chef för Västerbottens regemente 1717-29.

Civilbefolkningens övriga vedermö- dor

Som framgått här ovan drabbades Västerbottens befolkning av krigets direkta fasor under andra hälften av 1710-talet. Man hade dock långt tidigare känt av kriget i form av ständiga krav på ersättningsmanskaper, skjutsningar och ett ökat skattetryck. Bl a kan nämnas att det i länet under perioden 1701-19 utskrevs hela 4.315 man, förutom det ursprungliga regementet om 1.056 man som utgick år 1700. D v s manskap motsvarande drygt ytterligare fyra regementen!

Dessa nya soldater utskrevs som regel under vintern och överfördes till armén av något hem-sänt befäl från respektive regemente. Härvid hade naturligtvis traktens bönder att skjutsa de utskrivna och det är ofta i dessa situationer vi får de första underrättelserna om befolkningens motvilja mot kriget. Ett sådant tillfälle är vid hösttinget i Luleå socken år 1710, då ett antal bönder från den södra sockenhalvan anklagades och dömdes för att de undanhållit sina hästar vid sista "utmarschen af Söldatter". P g a detta hade många oskyldiga lidit och fått skjutsa längre än vad de borde och således "deras Hästar uthkiörda och uthtröttade wordna". Eftersom de flesta inte hade någon giltig orsak till sin bortavaro fälldes de att "för sin mootwilligheet lagligen pl-ichta".

Ytterligare exempel på befolkningens motvilja mot krigets bördor och elände får vi när spillrorna av den finska armén och stora mängder civila flyktingar anlände år 1714. P g a de svåra försörjnings- och inkvarteringsproblemen uppstod snabbt kontroverser mellan lokalbefolkningen och de nyanlända. Särskilt allmogen runt Torneå synes ha varit avogt inställd och befälhavaren Armfeldt rapporterar

att dessa smädade honom och hans krigsfolk, ja t o m självaste konungen. Ett beteende som han ansåg kom från "ett stadigt fyl-lerij af brännwyn".

Slutet av år 1716 blev som tidigare framgått något av den mest dramatiska tiden i norra Västerbotten. Armfeldt rapporterar om detta i följande ordalag: "Allmogen här uppe har liksom föregående år begynt visa ett självsvådligt förhållande, platt vägrar att göra något till militären, sätta sig med våld emot och hota nederskjuta dem som något av dem vilja uttaga". Dessutom försökte bönderna förhindra soldaternas framkomst genom att upprätta vägspärrar.

Det kanske mest talande uttrycket för civilbefolkningens betryck är sannolikt det faktum att ett stort antal ödehemman uppstod i krigets spår. Till följd av utskrivningar blev det snabbt en mycket kännbar brist på arbetsfört manfolk och efter en tid förmådde de kvarvarande kvinnorna och barnen inte upprätthålla hemmanens skatteförmåga, vaför dessa ofta lämnades för fäfot. ett talande exempel på detta är den stora byn Ersnäs i Luleå socken, där ännu år 1728 1/3-del av byns hemman låg öde!

Det norska fälttåget 1717-18

Efter Karl XII:s hemkomst till Sverige år 1715 påbörjades åtgärder för ett fälttåg mot Norge. Till årsskiftet 1716-17 företogs truppförflyttningar mot Bohuslän och Västerbottens regemente fick marschera från sitt vinterkvarter i Östergötland för att i april anlända till Strömstad. Här vidtog genast arbeten för att befästa staden, bl a uppfördes ett antal batterier på Laholmen och Killingholmen. Innan befästningarna var färdiga gick dock den danske amiralen Tordenskjöld till anfall natten mellan den 7 och 8 juli. Efter fyra timmars kanonad rodde danskarna mot Laholmen för att lan-

dstiga. Där möttes de dock av Livgrenadjärregementet och delar av Västerbottens regemente, som med 2-3 "sköna salvor" på 20 stegs avstånd åstadkom stor man-spillan i de danska leden.

På dansk sida stupade 104 man och på svensk sida räknade man 19 döda och 113 sårade, varav flera var västerbottningar. Där-ibland Johan Hansson Luhr ifrån Långnäs, vilken "blef slagen wed Strömstad den 8 Julii 1717".

Värre gick det för regementet nästkommande vinter, då det härjade influensaliknande epedemier bland manskapet. Först sedan man i mars 1718 förflyttades till nya vilokvarter runt Lidköping och Mariestad förbättrades läget. Innan vårdagen 1718 hade randats hade dock 400 man dukat under. Bland dessa finner vi Zachris Persson Mjuk och Lars Jönsson Örn från Heden, Lars Larsson Ryttare och Per Persson Frimodig från Bredåker samt Herman Jönsson Stoltz från Boden.

Vintern 1718-19 hade av kungen förutbestämts till Norges erövring och på sommaren satte sig den norra armén under Carl Gustaf Armfeldt i rörelse från Jämtland mot Trondheim. Först i oktober gick den svenska huvudarmén i flera kolonner över gränsen från Holmedal till Svinesund. Västerbottens regemente, med omkring 800 man i ledet, uppbröt den 3 oktober från Lidköping för marsch till Västra Ed, där man ingick i kungens egen kolonn och följde denna till belägringen av Fredrikssten.

Där vidtog först belägringsförberedelser och när svenskarna med kungen i spetsen stormade skansen Gyldenlöwe den 27 november, deltog manskap från Västerbottens regemente. Tre dagar senare stupade Karl XII för en kula i en nyanlagd löpgrav vid den fortsatta belägringen av fästningen. Vid detta tillfälle synes sedermera avskedade rust-

mästaren Erik Hallbom från Hertsön ha varit med, ty när han dog vid 96 års ålder år 1788 infördes följande notis i socknens död- och begravningsbok: "Han har varit med Konung Carl XII och såg, då han blef skuten uti Löpgrafwen wid Fredricshall i Norgie".

Efter kungens död i Norge sändes Västerbottens regemente till Göteborg, som förstärkning till garnisonen därstädes. Först försommaren 1719 nådde man hemorten, som man hade att försvara mot ryska strandhugg. Tyvärr var det inte mycket man lyckades åstadkomma och år 1720 brändes Umeå med omnejd av en rysk landstigningskår. Nästkommande sommar återvände en rysk mordbrännarflotta och skövlade hela Norrlandskusten ända upp till Piteå, där både den nya och gamla staden, med överstebostället Gran, blev lågornas rov den 14 juni. Lulebygden räddades tack vare att de svenska fredsförhandlingarna lyckades förmå tsaren att dra tillbaka flottstyrkan. Strax därpå slöts fred i Nystad.

Kompanifana modell 1686.

Källor:

Benedich, Carl (1924) Västerbottens fotfolk. Stockholm.
Hederyd, Olof (1982) Överkalix del 1. Kalix
Hornborg, Erik (1953) Karolinen Armfeldt och kampen om Finland under stora nordiska kriget. Helsingfors
Nordberg, Albert (1965) Luleå sockens historia I. Luleå
Olofsson (1974) ÖNH III. Umeå.
Generalmönsterrullor Västerbottens regemente (KrA)

Mängdrabatt

Som medlem har du ju sen tidigare möjlighet att till ett förmånligt pris ta fotostatkopior inne i föreningens kontor i Råbäcksgården. Nu har styrelsen utarbetat ett rabattsystem för de medlemmar som kopierar stora mängder vid ett och samma tillfälle. Rabatten har framtagits speciellt med tanke på de medlemmar som publicerar sina arbeten, men gäller ju även t.ex när man flerfaldigar sin egen släktutredning.

Förutsättningen för att få rabatt är att:

- 1 antalet kopior överstiger 50 st
- 2 man före kopierandet kommer överens med kassören (eller någon annan i styrelsen) om arbetet, med uppgifter om antal kopior och typ (storlek, enkel- eller dubbelsidig kopiering), vilket bekräftas med skriftligt specificerat kvitto vid betalning.

Rabattsatserna är: kopia 51 - 100 = 10 %, kopia 101 - 200 = 20 %, kopia 201 - 300 % = 30 %, kopia 301 - 500 = 40 %, kopia 501 - ∞ = 50 %. Rabattsatserna gäller på de ordinarie priser som finns angivna i föreningslokalen.

Du kan också "binda" in ditt material i "värmemapp". Även för dessa ingår mängdrabatt/tillfälle om överenskommelse träffas i förväg.

Nya mikrokort

Vi fortsätter att fylla våra pärmar med mikrokort. Nu finns även dessa:

Jokkmokk	församlingsbok (hfl) 1906 - 1920
Gällivare	församlingsbok (hfl) 1905 - 1913
Lule domkyrkoförs	förs.bok 1900 - 1910
Pite stadsförsamling	förs.bok 1900 - 1912
Torne stad (Fin)	födelsebok 1718 - 1860
"	vigselsbok 1717 - 1839
"	dödbok 1718 - 1880
Alatornio (Fin)	födelsebok 1707 - 1867
"	vigselsbok 1707 - 1845
"	dödbok 1761 - 1874

Studiecirklar

hålls i Råbäcksgården måndag, tisdag och torsdag kl 18.30 - 21.00 samt onsdag kl 13.00 - 16.00.

Rapport från ÖNFF:s möte

Övre Norrlands ForskarFöreningars träff hölls i Stiftsgården i Skellefteå den 26 september 1998.

Förutom värdföreningen Skellefteå, var Kiruna, Boden, Luleå, Piteå, Norsjö (nybildad förening), Umeå och Örnsköldsvik representerade.

Kalix och Gällivare hade anmält deltagande, men var ej närvarande.

Till mötesordförande valdes Göran Wahlberg. Ingen sekreterare valdes, föreningarna fick själva föra anteckningar.

Ulf Lundström började med att presentera sin nyutgivna bok om Skellefteå socken, "Bönder och gårdar från 1539 till 1650". BÖFF köpte boken, så den finns nu i kammaren.

Förbundsledamoten Sigurd Nygren föredrog motionerna. Han uppehöll sig särskilt vid vår motion. Detta föranledde diskussion, som ledde fram till att mötet beslutade att Skellefteå skulle ställa en skrivelse till förbundet, där det framgår att ÖNFF bistår motionen och förordar Boden som plats för Landsarkiv för Norr- och Västerbotten.

Efter detta beslut fortsatte Sigurd med motion nr 2, som handlade om förbundsförsäkring. Värdföreningen fick även där uppdraget att ställa skrivelse till förbundet, om att skyndsamt utreda och komma till beslut om förbundsförsäkring.

Sigurd skänkte J. Nordlanders "Norrländska samlingar" till samtliga deltagande föreningar, med förhoppning om att vi skulle värva nya medlemmar till Johan Nordlandersällskapet.

Bokbord på stämmorna togs också upp. För att minska kostnaderna, men öka representationen, föreslogs att Norr- och Västerbottens samt Ångermanlands föreningar skulle ha ett gemensamt bord. Kontaktombud för varje län bildades. Björn Fredriksson BD, Sten Lundgren AC och Edit Wästman Y-län.

När det gällde "Ungdomens år" konstaterade vi att alla föreningar engagerat sig på olika sätt och att 1998 är startåret för förbund / föreningar nationellt.

Ett varmt tack till Skelleftebygdens Släktforskarförening för en givande och trevlig mötesdag.

Kiruna åtog sig att vara värd för ÖNFF:s möte hösten 1999.

Björn och Eila Fredriksson

1998 års släktforskardagar

I år hölls riksstämman i Jönköping den 29 augusti. Föreningens representant på stämman var Sixten Sandberg och undertecknad, som deltagit vid ordförande- och redaktörskonferenserna som hållits dagen innan, satt med där som åhörare.

På **ordförandekonferensen** togs upp "kvalitetssäkring" av de arbeten som publiceras. Det viktigaste med kvalitetssäkring är att ange på vilket sätt uppgifterna tagits fram, om namn normerats, vilka källor som använts, om kontrolläsning utförts och hur. Detta bör anges på försättsblad så att de som tar del av arbetet själva kan göra en bedömning av trovärdigheten i uppgifterna.

Förslag att utfärda ett "körkort" för släktforskare lades fram. Diskussionsunderlag i ämnet kommer att presenteras i tidningen Angeläget.

Den nya "Personuppgiftslagen" som trädde i kraft den 24 oktober och ersätter den gamla datalagen presenterades av kanslichef Margareta Åberg från Datainspektionen. Lagen omfattar levande personer och gäller inte för privatregister och privat bruk. Lagen gör ingen skillnad på om personuppgifterna behandlas i dator eller på papper. Om personen har gett sitt samtycke har man rätt att publicera uppgifterna. Lagen är en s.k ramlag och ger inte exakta direktiv.

På **redaktörskonferensen** behandlades upphovsrätten, tidningen Rötter, Tryckfrihetsförordningen och layout.

Upphovsrätten medför att man inte utan författarens medgivande får göra mer än korta citat ur annans text. Rätten gäller intill 70 år efter författarens död. Om man har författarens medgivande till citering eller hämtar uppgifter ur annans text ska källan anges.

Förbundets tidning Rötter finns på Internet sedan den 3 maj 1996. Medlemsföreningarna i förbundet får lägga in sin egen hemsida under Rötter och har då rätt att uppdatera den två gånger årligen. (BÖFF har ännu ingen hemsida.) Förslag framlades att förbundet skulle anordna kurs i att göra hemsida.

Ur Tryckfrihetsförordningen som är en grundlag togs upp pkt 15 som behandlar smädelse. Förtal och förolämpning är straffbart och gäller även om den som förtalas är avliden. I förbundets årsbok finns en artikel "Vad kan man skriva om folk".

Lördagen börjades med marsch genom Jönköpings centrala del fram till Sofiaparken, vid Folkets Hus och Sofia kyrka. Där i parken avhölls **invigningsceremonin**. Välkomsttal hölls av ordföranden i JönköpingsBygdens Genealogiska Förening tillika ordf i samarbetsgruppen för släktforskardagarna 1998, av förbundsordföranden och av Jönköpings kommunfullmäktiges ordförande. Invigningstalet hölls av Jönköpings läns landshövding Birgit Friggebo. Hon gav oss bl.a förklaringen till uttrycket "i mörkaste Småland". Marsch och ceremoni inramades med blåsorkester och drillflickor.

Stämman, föredrag och utställningar hölls i Folkets Hus, där tre av fyra våningar tagits i bruk. Tyvärr medförde det att utställningarna inte var överskådliga.

Björn Lippold, chef för Garnisonsmuseet i Skövde höll **föredrag** om "Knekten i helg och söcken". En ganska liten föreläsningssal togs i anspråk för föredraget. Detta medförde att många som tänkt lyssna vände i dörren och trots att man fyllde på med stolar stog åhörare längs väggarna. Det var så överfullt i lokalen att en åhörare lämnade salen och gjorde en anmälan till brandmyndigheten. Föreläsningen var mycket uppskattad och lockade till många skratt. Det kom att bli det enda föredrag vi hann med. Den efterföljande föredragshållaren fick lida sviterna av värmen och syrebristen då det var många som avstod från att lyssna av det skälet.

Under tiden för det föredraget passade vi på att titta på utställningarna. Där fann vi Riksarkivets och Landsarkivens årsbok för 1996, Arv och Anor, vilken införlivades i våra samlingar.

Riksstämman leddes rutinerat och med humor av förre hovrättspresidenten Carl Axel Petri. Styrelsens årsredovisning godkändes och ansvarsfrihet beviljades. Verksamhetsplan, budget och avgifter för kommande verksamhetsår fastställdes. Till ny förbundsordförande föreslogs förutom Krister L:son Lagersvärd även Ted Rosvall, ordf i Falbygden Släktforskarförening. Rosvalls kandidatur hade föregåtts av en kampanj med utskick av pro-

gramförklaring till föreningarna. Den delades även ut utanför stämmolokalen. Det blev en debatt där många talare tyckte att det var bra att Rosvall var pådrivande men att som ordförande var Lager-svärd den ende tänkbara.

Krister L:son Lagersvärd omvaldes på två år.

Till nya styrelseledamöter valdes Sigurd Nygren från Södra Västerbottens Genealogiska Förening och Annika Otfors från Blekinge Släktforskare efter avgående Carl-Gösta Gyllensvärd och Bernth Lindfors.

Som ny revisor valdes Håkan Linderyd från Nyköping Oxelösunds SFF och ny revisorsuppleant blev Carl-Axel Ringsparr från Nässjö

Föreslagna avgifter fastställdes av stämman.

Stämman behandlade de fem inlämnade **motio- nerna**. Motion nr 1 angående kyrkböckerna i Svenska Pommern bifölls. Motion nr 2 angående ett gemensamt försäkringsavtal för alla medlem- mar i förbundet bifölls. Motion nr 3 angående öp- pethållandetider vid forskarsalen i Arninge avslogs med uppmaning till SSGF att i samarbete med

övriga föreningar i regionen driva frågorna samt att förbundet ska driva frågor om öppethållandeti- der vid arkiven. Motion nr 4 (från BÖFF) angäen- de landsarkiv i Boden bifölls i så mån att Riksarki- vet uppmanas att utreda och vidta åtgärder för att förbättra forskningsmöjligheterna i nordligaste Sverige och att särskilt undersöka möjligheten att nyttja Bodens bergsfort. Motion nr 5 angående tidpunkterna för ordförande- och redaktörskonfe- rensen avslogs med rösterna 52 mot 37.

Avgående styrelseledamoten Carl Gösta Gyl- lensvärd föreslogs till hedersledamot vilket beslu- tades av stämman.

1999 års stämma hålls i Karlstad 18-19 septem- ber i Arkivcentrum där deras nya Landsarkiv öpp- nades den 1 september 1998.

(Är det vår tur att hålla riksstämma när vi har fått vårt Landsarkiv?)

Ewa Sandberg

Anmodern Karin Hansdotter

Karin var 23 år och tre dagar när hon gifte sig första gången. Det var med den ett år äldre "drängen" Lars Larsson från Prästholm i Råne fs. Lars hade redan ett barn, dottern Karin, som han 1729 fått tillsammans med "lappkonan" Karin. Hustru Karin var själv från Rånbyn och dotter till gästgivaren Hans Jacobsson och dennes hustru Sista Svensdotter. Karin och Lars gifte sig den 16 december 1735. Drygt fyra år senare stod Karin Hansdotter ensam med två små söner, Lars född 1736 och **Hans** född 1738, och ett barn till på väg. Lars dog nämligen den 30 januari 1740. Sonen Nils föddes den 24 april och dog den 1 juni samma år.

Andra gången Karin gifte sig var hon 28 ½ år, och hennes andre make "drängen" Mårten Mår- tensson, från Degersel i Råne fs var 27 år. Vigseln ägde rum den 3 juli 1741, och den här gången dröjde det bara knappt två år innan hon åter stod ensam, nu med ytterligare ett barn, dottern **Karin** född 1742, och ett till på väg. Mårten dog den 11 juni 1743 och dottern Sista föddes den 7 januari 1744 och dog samma dag, blott en timme gammal.

Tredje gången gillt måtte Karin ha tänkt, (eller var det bara av nödtvång?) när hon gifte om sig den 3 februari 1747, 34 år gammal, med "drängen" Anders Andersson, 23 år, också han från Präst- holm. Nu var det han som blev lämnad ensam, men då hade det yngsta barnet hunnit bli 14 år. Det var Karin och Anders sjätte gemensamma barn, **Anna** född 1756. De hade dessutom Anders född 1747, Kerstin född 1749, Nils född 1751, Margeta född 1752 och Brita född 1754. Karin dog den 29 mars 1770, av "häftig sjuka", 57 år och 4 månader gammal och efterlämnade nio barn, av de elva hon fött.

Anders Andersson , som varit soldat Bäck en tid, gifte den 17 februari 1771 om sig med änkan Ma- ria Eriksson från Prästholm (född i Nederkalix) och blev nybyggare i Grundträsk i Råne fs. Där dog han av ålder, 92 år gammal, den 19 november 1816 och efterlämnade änkan Maria som dog den 21 mars 1819, även hon av ålder, 98 år gammal.

Tre av Karins barn kom att finnas i Johan och Erika Sandbergs anor. Så här hänger det ihop:

Första giftet

Hans Larsson, Prästholt
1738-1770 g 1764 m Dordi
Eriksdotter, Degersel (g2 1773
m Lars Grelsson, Pålänge
(Nederkalix fs))

Lars Hansson, Prästholt
1766-1837 g 1791 m Brita
Olofsdotter, Mjöfjärden (g2
1797 m Caisa Johansdotter,
Vitå)

Hans Larsson, Prästholt
1797-1864 g 1821 m Brita Kajsa
Jönsdotter, Vitå

Johannes Hansson, Prästholt
1829-1898 g 1860 m Christina
Maria Johansdotter, Vitå

Johannes (Johansson) Sandberg,
Prästholt 1861- 1907 g 1891 m
Maria Kristina Backman f i
Lassbyn (g1 1886 m Gustav
Magnus Persson, Prästholt)

Elam Walfrid Sandberg,
Prästholt 1896-1978 g 1926 m
Helma Linnea Sundqvist, Präst-
holt

Rolf Ingvar Sandberg, Präst-
holt 1926-1950 g 1946 m Brit-
ta Elisabet Nes, Prästholt (f
Björkfors (N-kalix fs)), (g2 1959
m Eric Nilsson, Granån (N-klx
fs))

(Ewa Margareta Sandberg,
Inbyn (Överluleå fs) (f Prästholt)
1948- , se "andra giftet")

Andra giftet

Carin Mårtensdotter, Präst-
holt-Ljuså (Lule lfs)-Sörbyn
1742-1827 g 1764 m Hans Pär-
son Bäckström, Degersel

Jöns Hansson Bäckström,
Ljuså (Lule lfs) 1780-1844 g
1801 m Anna Andersdotter,
Bredåker, Lule lfs

Kajsa Stina Jönsdotter Bäck-
ström, Ljuså (Lule lfs)-Sörbyn
1802-1886 (g1 1820 m Olof
Wikström, Ljuså, g2 1827 m
Zachris Zachrisson, Sörbyn, g3
1846 m Emanuel Kristoffersson
Engman, Sörbyn)

Johan Erik Engman, Sörbyn
(fader okänd) 1843-1928 g 1872
m Brita Magdalena Nilsson,
Sörbyn

Petter Hjalmar Engman, Sör-
byn 1876-1933 g 1902 m Erika
Paulina Vikman, Sörbyn

Johan Gunnar Engman, Sör-
byn 1904-1974 g 1937 m Anna
Edina Engström, Gunnarsbyn

Karl-Axel Engman, Sörbyn
1945- , sbo 1967-1980 m Ewa
Margareta Sandberg, Inbyn

Karl Johan Sandberg 1974-
Lena Erika Sandberg 1976-

Tredje giftet

Anna Andersdotter, Grund-
träsk 1756-1839 g 1778 m
Henrik Henriksson, Grundträsk

Brita Henriksdotter, Grund-
träsk 1788-1863 (g1 1809 m
Anders Nilsson Degerlund,
Överstbyn), g2 1829 m Per Da-
nielsson Enqvist, Överstbyn (g2
1863 m Maja Stina Hansdotter
Norström, Överstbyn)

Margreta Juliana Enquist,
Överstbyn 1834-1914 g 1856 m
Lars Henrik Löfgren, Årbyn

Maria Löfgren, Gunnarsbyn
1857- 19.. g 1878 m Lars Fred-
rik Engström, Djupträsk

Lars Emil Engström, Gun-
narsdjupträsk 1880-1963 g 1904
m Anna Lovisa Renström,
Kråkhed

(Anna Edina Engström, Gun-
narsbyn 1910- , se "andra gif-
tet")

Not.: Orterna ligger i Råne fs när
inte annat anges.

En rustmästare minns

av Reinhold Backman

Arbetsminnen som grabb

Pappa Gustav arbetade som sågställare på Granudden, ett Svanösågverk. Jag var tolv år och ville jobba på sommaren. För att få göra detta fick jag besöka läkare och få ett intyg. Det lyckades, det var vår husläkare dr Telander. Tillsammans med bröderna Gustav och Stig Broström samt Helge Sundberg, son till inspektören på Granudden skulle vi lasta pråmar med splitbräder ca 1/2 - 1 m långa. Det blev en gammal man vid namn Hedström som skulle hålla rätt på oss. När vi skulle kärra ner första tippkärnan skulle han visa oss hur det gick till, men då hade han inte räknat med busfröet Helge. Hedström sa: "Vi har lastat så mycket så jag ser inte spången, utan får köra av gammal vana". Men Helge hade flyttat de sista plankorna åt sidan, så lasset hamnade i sjön. Det blev "cirkus" med en riktig utskällning av Helges pappa. Sedan blev pråmen lastad.

Skuld

När jag slutat skolan fick jag jobb som springshas hos Werner Dahls skeppshandel i Luleå. De levererade bl.a mat till Grängesbåtarna. Det var väldigt tungt när familjerna tog hem sina månadsvaror. Packcyklarna var så att man styrde med korgen, och då gällde det att hålla balansen. Vi var två grabbar, och en dag skulle vi ut med varor till en ångare, som hette Skuld, vid Svartön. Ut till Svartön körde man på plankspånger som var 1/2 m breda. Min kamrat bommade spången och varorna ramlade ur korgen. När vi höll på att plocka upp bl.a limpor, utan skydd, så stannade två män, den ena, i sjöuniform, svor och domderade: "Ni skall förstås med dessa varor till Skuld. Om ni lämnar dessa limpor på båten så kommer jag som förste styrman att se till att er handel får upphöra med leveransen till Grängesbolaget". Då sa den civila killen: "Du ska se att du får dom där limporna till frukost i morgon". "Trissan" på Skuld var en tjock bussig tant. Vi förklarade vad som hänt, och att vi träffat på arge styrman. Hon tog en handduk och torkade av limporna, och kastade in dem i kanten med de andra. Sedan dess har jag undrat: "Fick styrman limporna till frukost?".

Gårdsgrabb

Jag har på ett annat ställe talat om att jag var gårdsgrabb hos konsul Groth på Bergnäset. Där hände det inte så mycket attsnacka om, men vid ett tillfälle bad husan mig gå med till färjan Trafik och hämta en korg från saluhallen i Luleå. Jag visste inte vad som var i korgen utan satte den på axeln och bar den hemåt, men utanför staketet till gården var det något som nöp mej i fingret och i rädslan kastade jag korgen in i skogen. Tur som sjutton gick den inte sönder. Det var kräftor.

Fru Groth tillhörde ju societeten och det var kaffebjudningar med fina stadsdamer. En sommar dag skulle de sitta ute på den stora verandan. Fru Groth bad mej sätta fram en trädgårdsstol till en stor tjock tant. Det var biskopinnan Bergqvist. Stolen var en sån där som man hakar i sitsen i karmen. Det var inte gjort, så tanten dråsade på baken i verandan så den bara skakade. Tanten rullade runt och skällde ut mej efter alla konstens regler, och inte fanns det då något religiöst i de orden; jag var en slyngel som på pin kiv inte satt ihop stolen för att göra henne illa. Fru Groth bad mej sedan om ursäkt för hennes utskällning och trodde det var för att hon blev rädd. Jag hann dock se att det var en del damer som hade svårt att hålla sig för skratt. En stund senare, när jag jobbade i trädgårdslandet hörde jag biskopinnans höga röst bland annat säga: "när Olofs (biskopens) kalsonger blir gamla klipper jag av dem och använder dem själv".

Konsulinnan hade en syster, fröken Bolander, som varit husmor på Söderhamns lasarett och som på ålderdomen bodde hos Groths. Hon torde även ha varit släkt med "den lede" för hon var ett gissel för mej. En dag skällde hon ut mej utan anledning så jag sa upp mej. Jag återtog min uppsägning efter att fru Groth gett löfte om att hennes syster aldrig mer skulle antasta mej. Det blev också så.

Ulrikssons

I slutet av tiotalet kom två familjer upp till Luleå med tivoli och menageri. Det var direktör C.Andersson, blivande "Biograf-Anders", och Ulriksson. Andersson blev ägare till biograferna Röda Kvarn och Odéon. Ulriksson köpte den så kallade gårdan på Bergnäset och blev slaktare och

jordbrukare. Om tant Ulriksson skulle man kunna skriva en hel roman, för hon var färgstark. De hade en dotter, Viola, som var ingenjör. Jag vet inte varför hon "bara" var biografmaskinist hos Bio-Anders, men vad jag minns var hon hemskt nervös och rökte "som en borstbindare". Hon hade en son som hette Sigge. Vi lekte mycket med varandra fastän han var två år äldre än jag, men det var kanske mest för att deras "lagårsvinda" var full av tivoliptyllar. Jag hann upp Sigge i skolan, för lärarna tyckte inte att han var klyftig. Han var mekanisk "till tusen" och fick på äldre dar egen firma, så han kunde säkert lösa ut tre lärare på en gång.

Sigge

Som pojke var Sigge alltid täppt i näsan. En dag roade vi oss med att ta fart med stålsparken och sittande på handtaget åka över djupt flödvatten. När Sigge skulle åka halkade han av och blev blöt om ändan. Vi sa "nu blev du allt blöt om byxbaken" men fick till svar "dä du, dee blev bada en kubikbillibeter". På Tallhyddan, nere vid färjeläget, bodde tant Frenidin. Dit blev Sigge beordrad av sin mormor att låna en pannkakslåda. Han tog med deras hund, pudeln Tulpan. Efteråt berättade Sigge: "Där jag komb till tant Fredin så for den förbaddade Tulpad i en gräddhämtare och tant Fredin blev så förbaddad så hon slände ut bäj, Tulpad och pannkakspraddan".

Sigge mixtrade mycket med det elektriska och gjorde sig en induktionsapparat. Ibland gjorde det riktigt ont när han lurade oss att hålla i handtagen. Så kopplade han apparaten i handtaget till lagårdsdörren och när mormodern med fuktiga händer tog i handtaget, drog Sigge på. Då skrek hon: "Hordo Sigge sleot ve din förbannade elektrisionsapparat". När han på en skiva drog flera meter tunn metalltråd, och kopplade allt i ett strömuttag så att tråden brann upp, hann han inte

dra ut stickkontakten i tid utan säkringen gick. Då skrek hon: "Hordo Sigge, sett no en noj propps i kompasen".

Tant

En dag hade tant Ulriksson kokat palt till sin dotter Viola, som arbetade inne på Röda Kvarn, och sänt maten med färjan Trafik. Sen gick hon in till handlare Gottfrid Dahl och ville låna telefon. Så ringde hon upp biografen och direktör Andersson svarade. "Ere deo Anders? Jä hä stjicke paltin tilla Viola me färja. No se do dill att paltin blöj hämte. Jö sko sett sprett ite dej so fan sko tjänne." var vad han fick höra.

Vi skulle börja spela bandy i BAIK och Sigge hade fått riktiga bandyrör, alla vi andra hade bara figurskridskor. Då kom tant Ulriksson till oss och sa: "In Sigge sko vara me i lage för hån hä riktiga skrikker". Hon var ganska stark och hennes bästa ovän var bryggare Anton Olsson. En dag när de på torget kom de ihop sej riktigt, tog hon honom i kragen och byxbaken och hivade honom över drickslasset.

Farbror

Farbror Ulriksson visste vi inte så mycket av för han var så svår att förstå, och så var han alltid full när de på lördagarna kom från torget och hade sålt kött. Då körde alltid tant. När hon kom till knuten bultade hon av gubben och sen körde hon till stallet och satte in hästen. Låg maken fortfarande kvar i snödrivan bar hon in honom. När han fyllde sextio år var det kalas och då var det många av stadens "högre" som var där. När det blev tid för kaffe och tårta var födelsedagsbarnet borta. Man hittade honom under bordet ätande på tårtan med en matsked. Han sa "Det var en god pannkaka de här".

TACK

Ett varmt tack från BÖFF:s styrelse för alla de gåvor och bidrag vi fått:

Reinhold Backman	Boden
Gunnar Bergström	Boden
Rolf Fredriksson	Boden
Hans Lindgren	Boden
Iris Westbom	Boden

samt till alla som gett bidrag i mikrokortbössan.

Tavla

Föreningen har fått en akvarellmålning av Ulla Wikman på vilken hon har avbildat Råbäcksgården. Den är originalet till ett av de vykort ur hennes produktion som säljs i föreningslokalen. Den skänktes med uttalad rätt för föreningen att besluta om hur man skulle förvalta densamma, t.ex. behålla, skänka bort eller lotta ut. Styrelsen har beslutat att låta rama in målningen och bevara den i föreningslokalen. Där finns den nu inramad och upphängd.

Ett stort tack till Ulla.

Nytt i hyllan

I bokhyllan inne på kontoret fylls efterhand på med böcker, nya eller gamla. De finns där för våra medlemmar att läsa på plats, eller i vissa fall låna hem. Bland det som under senaste tiden fyllts på med finns dessa:

- Släktforskarnas årsbok 1998
- Riks- och Landsarkivens årsbok 1996
- Norrländska samlingar, Första serien 1-6 av Johan Nordlander
- Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539 - 1650 av Ulf Lundström
- Supplement 1998 till Post i Norr av Åke Eliasson, Hans Lindgren och Gösta Sundqvist
- Jakten i Luledalens skogar av Ingmar Åkerstrand
- Träskare - Byalif av Rolf Fredriksson
- Vigslar i Norrland utgiven 1959
- Vem är jag? av Sassa Buregren - släktforskning för barn
- Min första släktbok - nybörjarbok för grundskolan

Besöksstatistik

Även i detta nummer av Boden-ANAN kan vi berätta att ett nytt tusentalsstreck passerats. Det var Linus Hansson som den 16 september blev den 17'000:e inregistrerade besökaren i Råbäcksgården. Han fick en penninglott som vi hoppas ger utdelning.

Nya medlemmar

Vi hälsar följande nya medlemmar välkomna i föreningen

				medl.nr
Bengt Arvidsson	Änggatan 44	702 24	Örebro	019 - 10 60 92 351
Kerstin Lehto	Revisorsvägen 2	961 40	Södra Svartbyn	0921 - 174 31 352
Birgitta Björk	Österby 30	961 95	Boden	353
Erland Senbom	Buddbyvägen 62	961 42	Boden	0921 - 601 18 354
Berit Åslund	Hornsgatan 19	961 33	Boden	0921 - 182 89 355
ABF	Färgaregatan 10 A	961 35	Boden	0921 - 136 40 356
Nina Jonsson	Lovägen 21	961 68	Boden	0921 - 131 26 357
Donald Sundh	Almgatan 6	961 64	Boden	0921 - 173 30 358
Kerstin Östgård	Kristallvägen 46	961 46	Heden	359

Adressändringar

Gunnar Glaas	Kungsgatan 38	961 64	Boden	41
Ingemar Andersson	Kyrkbrogatan 3 1tr	941 62	Piteå	0911 - 144 23 112
Jan-Erik Lidberg	Trollvägen 1, Salinge	740 83	Fjärdhundra	0171 - 41 61 00 326

Sens moral

Prästen (på husförhöret): "Kan Andersson säga mig, vad Kain gjorde med sin broder Abel?"

Andersson: "Kain hatade sin broder Abel."

Prästen: "Det var rätt till en del, men kanske Pettersson kan närmare förklara det."

Pettersson: "Kain slog ihjäl sin broder Abel."

Prästen: "Det var mycket bra och alldeles riktigt."

Skilda världar

Gamle soldaten Per Storm och resanden i korta varor Sven Lodström på hemväg från minnesfesten över slaget vid Lund.

Storm: "Jaha, en av mina förfäder var med i slage och han miste sin högra arm."

Lodström: "Ja, då en rälåg plass Lunn, ja ble å me en kappsäck där i går."

Liktal

"Säger ni: jag dog eller jag dödde här uppe i Dalarna?" frågade en gång professor Säve, stadd på språkforskningsresa i landskapet.

"Hos oss talar inte likena" svarade dalmasen.

Fader okänd

"Förut va' det blankt omöjlit å få far te' ungen, men när I fått veta, att ja fått arv från Amerika, då kommer I dråsande i långa rader!"

hämtade ur "Den roligaste historia jag hört i mitt liv" från Aftonbladets stora pristävling 1926 - 1927

Jag söker rötter

Kan någon hjälpa mig med föräldrarna till:

- **Gertrud Olofsdotter** f 1687 i ?, d 1743 i Böle Råneå sn. Enligt dödboken var hon dotter till korpralen Olof Pihl och Karin Nilsson (Heden?). Gertrud gifte sig 1713 i Råneå sn med tolvmannen Henrik Pedersson.

- **Anna Johansdotter** som var gift med Erik Mårtensson f 1693 i Böle och död 1717 i Rånbyn, Råneå sn. Makarna fick en dotter Maria f 1717 i Rånbyn, d 1768 i Böle Råneå sn.

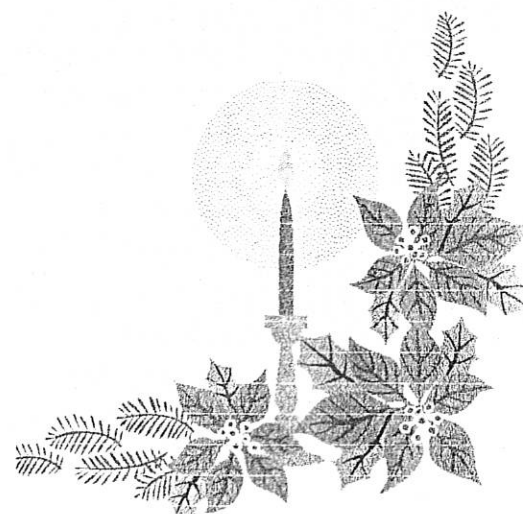
- **Per Larsson**, Måttsund 10, f 1669, d 1729, g 1699 med **Brita Nilsson**, f 1677, d 1736. Hon kommer ev från Alvik.?

- **Kerstin Larsdotter** f 1718, d 1800, gift med Olof Jönsson, f 1722, d 1795. De gifte sig 1745 och bodde på Buddbyn 5. Ev härstammade Kerstin från Boden 5.

- soldaten på rote nr 51 **Nils Jönsson Ryttare** f 1724, d 1808, gift 1745 med **Kerstin Persdotter** f 1721, d 1800. Paret bodde på Bredåker 6. Kerstin kom ev från Bredåker 5.

- När och var dog nybyggaren **Olof Hansson** f 1745 på Forsnäset nr 1? Han gifte sig 1774 med **Brita Nilsson** f 1732 i Harads, d 1812. En dotter Maria föddes 1775 25/10 i Forsnäset.

Roland Fahlgren
Sturegränd 11
784 32 Borlänge

God Jul och Gott Nytt Forskarår
önskar styrelsen och redaktionen

Begränsad eftersändning
Vid definitiv eftersändning
retur med den nya adressen till:

B Föreningsbrev

Boden Överluleå ForskarFörening
c/o Sandberg
Kålrotsvägen 11

961 47 BODEN

Julgranen

Min fader var en jättekung,
som rådde över fjällen,
min moder var en tuvas ljung
så röd som junikvällen.
Min broder var en fors så strid,
min syster var en stjärna blid
på mörka himlapällen.

Jag växte upp i öde mon
vid djupa insjöns branter.
Det höga berget var min tron
med furor som drabanter.
Uti min krona stjärnan sken,
och månen hängde på min gren
med frostens diamanter.

Ty jag var skogens unge prins,
rak som ett ljus var stammen.
Den snälle ekorn än jag minns,
som tog sitt hopp vid dammen.
Och i min topp sjöng trasten skön,
när skogen höll sin morgonbön
och ekot sade amen.

Då kom en mulen vinterdag
en pilt med julestjärna,
han såg på mig, han högg ett tag,
han högg i bark och kärna.
Jag föll så grön, jag föll så ung
för andras fröjd på tuvans ljung,
och därför föll jag gärna.

Sen blev jag förd till herregård;
där skällde på mig hunden.
En moder tog mig i sin vård,
jag blev med kransar bunden.
Jag kläddes som den unga brud
i silkesband och blomsterskrud,
ty nu var högtidsstunden.

Jag fördes in i julekväll,
när ljusen brunno klara.
Där jublade så glad, så säll
en yster barnaskara.
Jag tänkte på min öde mo,
på trastens sång, på ekorns bo;
där ville helst jag vara.

Jag glömde allt för andras fröjd,
fast själv jag hade ingen.
Men ock för mig i himmelshöjd
sjöng glada änglaringen,
och på min dunkelgröna gren
föll ett förklarat återsken
på vita kerubsvingen.

Nu står jag glömd och utan vän,
när julens dagar ända.
Till skogen, till min rot igen
kan jag ej återvända.
Jag vissnat i min ungdoms vår,
och intet öga skall en tår
den torra granen sända.

Dock gläds jag, goda barn, att jag
för dig mitt liv fått giva.
Vad mer, om jag ej fått en dag
en skogens konung bliva
och växa stolt till molnens höjd?
Jag hade då ej känt den fröjd
att barnens glädje liva.

Ty ingen glädje finns som den
att glatt sig själv försaka,
att offra allt för andra men
få intet själv tillbaka.
Det är en fröjd så änglalik,
att blott Guds barn i himmelrik
en sådan fröjd få smaka.

Zacharias Topelius

ur "Läsebok för folkskolan, tionde upplagan, tryckår 1931"

